Roll No.............................
Signature of Invigilator ....

Paper Code

BV-502

पतंजलि विश्वविद्यालय

University of Patanjali

Examination Jan. – Feb. -2022

बी. ए. व्याकरण, पंचमसत्रम्

व्याकरणम्, द्वितीयपत्रम्

संस्कृतव्याकरणम् (ख)

समयः - होरात्रयम् पूर्णाङ्काः ७०

निर्देशः अस्य प्रश्नपत्रस्य सप्तत्यङ्काः निर्धारिताः सन्ति, अङ्कनिर्देशः प्रतिखण्डं द्रष्टव्यः, सर्वे प्रश्नाः समाधेयाः।

(खण्ड -क)

(काशिकातः)

१. पृष्टेषु पञ्चसु सूत्रेषु त्रयाणां काशिकारीत्या व्याख्यानम्। (5 x3 =15)

1. अत्वसन्तस्य चाधातोः।
2. असिद्धवदत्राभात्।
3. बिल्वकादिभ्यश्छस्य लुक्।
4. दृग्दृशवतुषु।
5. हृदयस्य हृल्लेखयदण्लासेषु।

२. पृष्टेषु सप्तसु सूत्रेषु पञ्चानां पदकृत्यम्। (3 x5 =15)

1. इनण्यनपत्ये।
2. उतश्च प्रत्ययादसंयोगपूर्वात्।
3. हुश्नुवोः सार्वधातुके।
4. एरनेकाचोऽसंयोगपूर्वस्य।
5. वोपसर्जनस्य।
6. हुझल्भ्यो हेर्धिः।
7. इकः काशे।

३. पृष्टेषु सप्तसु वार्तिकेषु पञ्चानां व्याख्यानम्। (3 x5 =15)

1. क्वौ च शास इत्वं भवतीति वक्तव्यम्।
2. दरिद्रातेरार्धधातुके लोपो वक्तव्यः।
3. यस्येत्यौङः श्यां प्रतिषेधो वक्तव्यः।
4. अपील्वादीनाम् इति वक्तव्यम्।
5. शुनः संकोच उपसख्यानम्।
6. भस्याढे तद्धिते पुवंद्भावो वक्तव्यः।
7. उष्णभद्रयोः करणे मुम् वक्तव्यः।

४. प्रदत्तासु तिसृषु कारिकासु द्वयोर्व्याख्यानम्। (5 x2 =10)

1. नामि दीर्घ आमि चेत्स्यात् कृते दीर्घे न नुडभवेत्।
   वचनाद्यत्र तन्नास्ति नोपधायाश्च चर्मणाम्।।
2. पृधुं मृदुं भृशं चैव कृशं च दृढमेव च।
   परिपूर्व वृढं चैव षडेतान् रविधौ स्मरेत्।।
3. न दरिद्रायके लोपो दरिद्राणे च नेष्यते।
   दिदरिद्रासतीप्येके दिदरिद्रिषतीति वा।।

५. प्रदत्तेषु पञ्चसु शब्देषु/शङ्कासु त्रयाणां सिद्धिः/समाधानम्। (5 x3 =15)

1. ढ्रलोपे पूर्वस्य० इत्यत्र पूर्वग्रहणं किमर्थम्।
   सिद्धिं प्रदर्श्य लिखतु।
2. बहोर्लोपो भू च बहोः इत्यत्र।
   पुनः बहोर्ग्रहणं किमर्थम्।।
3. कार्म इति टिलोप निपात्यते किमर्थम्।
4. 'वाह ऊठ्' इत्यत्र संप्रसारणमकृत्वा किमर्थमूठ् ग्रहणं क्रियते?
5. कारीषगन्धीपुत्रः इति प्रयोगः सुसाध्यः।

--------------x--------------